

СТИВЪН КИНГ

БЕЛЕЖКИ СЛЕД ЗАЛЕЗА

Превод от английски: Весела Прошкова, Адриан Лазаровски, Стефан
Георгиев, 2009

chitanka.info

Някои твърдят, че подобни бележки са излишни (в най-добрия случай) и вредни (в най-лошия). Аргументът им е, че разкази, които се нуждаят от обяснения, вероятно не струват. Донякъде ги подкрепям и поради тази причина сложих малката притурка в края на сборника (по този начин избегнах и досадните обвинения в позьорство, най-често отправяни към моя милост именно от позьори). Включвам бележките само защото мнозина читатели ги харесват. Интересуват се каква е причината да бъде написан всеки разказ или какво е мислел авторът, докато го е съчинявал. Не е задължително писателят да има отговор на тези въпроси, обаче може да предложи някои хрумки, които представляват (или не представляват) интерес.

УИЛА

Може би този разказ не е най-добрият в сборника, но аз много си го харесвам, понеже бележи нов етап в творчеството ми... поне по отношение на разказите. Повечето творби в „Малко след залеза“ съчиних след „Уила“ и сравнително бързо (отнеха ми по-малко от две години). Колкото до самия разказ... хубавото на фантазията е, че дава възможност на писателите да теоретизират какво ще се случи (или няма да се случи), след като се отърсим от тленната си обвивка. Сборникът съдържа два разказа от този род — вторият е „Ню Йорк Таймс“ със специално намаление“. Възпитан съм като методист и макар отдавна да отхвърлих „организираната“ религия и повечето ѝ закостенели твърдения, продължавам да се придържам към основната ѝ идея, според която хората по един или друг начин остават живи след смъртта. Трудно ми е да повярвам, че такива сложни и понякога прекрасни същества в крайна сметка биват похабени, захвърлени като боклуци край пътя. (А може би просто не искам да го повярвам.) В какво ли се изразява животът след смъртта? Налага се да почакам, за да разбера. Предполагам, че ние, хората, ще сме объркани и не особено склонни да приемем новото си състояние. Силно се надявам, че любовта оцелява дори след смъртта (романтик съм, ако щете ме дайте под съд, мамка му). Ако наистина е така, тази любов ще е заблудена и объркана... и мъничко тъжна. Помисля ли си едновременно за любов и тъга, веднага си пускам кънтримузика: Джордж Стрейт, Мери Стюарт... и „Дерайлралите“. Последните, разбира се, са герои в този разказ и според мен им предстои безкрайно дълго участие.

БЯГАЩОТО МОМИЧЕ

През повечето месеци от годината със съпругата ми вече живеем във Флорида близо до бариерните острови край Мексиканския залив. Наблизо има големи къщи сред разкошни имения; някои са стари и изискани, други — кичозни мастодонти на новобогаташи. Преди няколко години с мой приятел се разхождахме из един от тези острови. Той посочи поредния мастодонт и каза:

— Представи си, повечето са необитаеми шест, дори седем месеца в годината!

Представих си... и си помислих, че от това подмятане ще излезе чудесен разказ. Сюжетът беше простицък — някакъв гаден тип преследва момиче по пуст бряг. „Само че — казах си, — като начало момичето трябва да бяга от друго.“ Обаче рано или късно дори на най-бързите бегачи се налага да се опълчат на противника си и да се преборят с него.

СЪНЯТ НА ХАРВИ

За този разказ мога да кажа само едно, понеже е единственото, което знам (и може би единственото, което има значение): сюжетът ми хрумна насън. Написах го на един дъх, понеже в общи линии пренесох на хартия историята, разказана от подсъзнанието ми. В настоящия сборник има още един подобен разказ, обаче за него знам малко повече.

ПИШ-СТОП

Една вечер преди около шест години проведох литературно четене в един колеж в Сейнт Питърсбърг. Нещата се проточиха и потеглих към дома си чак след полунощ. По пътя спрях на отбивка на магистралата, за да облекча мехура си. Ако сте прочели този разказ, знаете какво представлява „пиш-стопът“ — килия в затвор с лек режим. Поспрях пред мъжката тоалетна, понеже чух как в дамската мъж и жена се карат жестоко. По гласовете им разбрах, че има опасност от кръвопролитие. Запитах се как да постъпя, ако се стигне дотам, и си казах: *„Ще призова на помощ Ричард Бакман, понеже е по-корав и решителен от мен.“* За щастие опасенията ми не се оправдаха. Двамата излязоха, без да си разменят удари, само дето жената плачеше, а пък моя милост се добра до дома си по живо, по здраво. След няколко дни написах този разказ.

ВЕЛОТРЕНАЖОР

Ако някога сте използвали подобен уред, знаете колко досадна може да е тренировката. И ако някога сте се опитвали да подновите ежедневните упражнения, сигурно ви е било *ужасно* трудно (Моето мото гласи: „По-лесно е да си хапваш“, но да, аз тренирам.) Настоящият разказ беше вдъхновен от омразата ми не само към велотренажорите, но към всяка бягаща пътека, на която съм се качвал, и към всеки степер, на който съм се потил.

ТЕХНИТЕ НЕЩА

Като всеки американец бях разтърсен и завинаги белязан от случилото се на единайсети септември 2001. Като много автори на сериозна или популярна проза изпитвах нежелание да напиша *каквото и да било* за събитието, превърнало се за цяла Америка в жалон в историята ѝ като Пърл Харбър или убийството на Джон Кенеди. Само че професията ми е да пиша и сюжетът за този разказ ми хрумна около месец след рухването на Близнаците. Все пак можеше да не осъществя хрумването си, ако не си бях спомнил разговора си с един редактор евреин преди повече от двайсет и пет години. Та този човек ми имаше зъб заради разказа ми „Прилежният ученик“. Заяви, че нямам право да пиша за концлагерите понеже не съм евреин. Отвърнах, че именно поради тази причина съчиняването на въпросния разказ придобива още по-голямо значение — в крайна сметка писането е акт на преднамерено осмисляне. Като всеки американец който през онази сутрин наблюдаваше огненото зарево над Ню Йорк, ми се искаше да осмисля и случилото се и белезите, неминуемо оставащи след него. Настоящият разказ е моят опит да сторя това.

ДЕНЯТ НА ДИПЛОМИРАНЕТО

Години наред след една катастрофа през 1999 вземах антидепресанта доксепин — не защото бях изпаднал в депресия (мрачно каза той), а понеже се предполагаше че лекарството облекчава хроничната болка. И наистина ми подейства, обаче през ноември 2006, когато заминах за Лондон за представянето на „Романът на Лизи“, почувствах, че е настъпил моментът да захвърля илача. Не се консултирах с лекаря, който ми го предписа — просто престанах да го пия. Страничните ефекти от внезапното спиране бяха... интересни^[1].

В продължение на седмица, щом затворех очи, виждах ясни панорамни изображения като във филм: гори, поля, хълмове, огради, железопътни линии, работници с кирки и лопати, ремонтиращи някакъв път... после кадрите отново се повтаряха, докато заспах. Не ми хрумваше сюжет, свързан с тях, виждах само невероятно подробните изображения. Честно казано, дори малко ми докривях, когато престанаха да ме спохождат. Освен това сънувах поредица от ярки сънища, предизвикани от липсата на медикамента. Един от тях — грамаден облак във формата на гъба, разпростиращ се над Ню Йорк, стана сюжет на този разказ. Написах го, макар да си давах сметка, че образът е експлоатиран в безброй филми (и телевизионни сериали), понеже сънят притежаваше прозаичността на документалистиката. Подобно на „Сънят на Харви“ настоящият разказ е по-скоро запис под диктовка, отколкото художествена измислица.

---

[1] Сигурен ли съм, че причината беше в доксепина? Не. Кой знае, може би ми подейства водата в Англия. ↑

Н.

Този разказ е най-новият в сборника и се помества за пръв път. Сюжетът е силно повлиян от „Великият бог Пан“ от Артър Мейкън^[1] — роман, който (подобно на „Дракула“ от Брам Стокър) кара читателите да си затворят очите за доста тромавата проза и неумолимо задълбава в най-големите им страхове. Колко безсънни нощи е предизвикал? Един бог знае, но аз съм живото доказателство за въздействието му.

Според мен в хорър жанра „Великият бог Пан“ е еквивалент на големия бял кит Моби Дик и рано или късно всеки писател, който приема насериозно въпросната литературна форма, трябва да се подхване тази тема с пълното осъзнаване, че действителността е крехка и прозрачна, а *истинската* реалност отвъд е бездънна бездна пълна с чудовища. Възнамерявах да се опитам да съчетая темата на Мейкън с идеята за obsесивно-компулсивното разстройство (доскоро наричано натраплива невроза)... отчасти защото смятам, че всеки човек в една или друга степен страда от ОКР (кой от нас поне веднъж не се е връщал от път да провери дали е изключил фурната или котлона?) и отчасти защото това психично състояние почти винаги присъства в историите за ужаса. Сещате ли се поне за един прочут разказ на тази тема, в който не се съдържа идеята за връщане към всичко омразно и противно? Вероятно най-уместният пример е краткият разказ „Жълтите тапети“^[2] от американската писателка Шарлот Пъркинс Гилман.

Ако сте го изучавали в колежа, вероятно са ви казали, че разказът е феминистки. Донякъде е вярно, но същевременно това е история за съзнание, рухващо под тежестта на натрапчивите мисли. Същият елемент присъства и в моя разказ Н.

---

[1] Артър Мейкън (1863–1947) — уелски писател, един от „бащите“ на романите на ужаса и жанра фентъзи. Романът „Великият бог Пан“ е публикуван през 1890, четири години по-късно излиза

допълненото издание. Пресата го обявява за упадъчен и ужасяващ заради декадентския стил и секссцените, но впоследствие е причислен към класическите произведения в жанра. — Б.пр. ↑

[2] Разказът е написан под формата на дневник. Героинята е съпруга на лекар, който я заключва в стая със зарешетени прозорци и ѝ забранява да работи или да пише под предлог, че така тя ще се възстанови от „временна нервна депресия“. В крайна сметка нещастницата е обсебена от жълтите тапети, започва да си въобразява, че от тях изпълзят жени и тя е една от тях. — Б.пр. ↑

ДЯВОЛСКАТА КОТКА

Ако в настоящия сборник съществува еквивалент на бонус парче в компактдиск, предполагам, че това е „Дяволската котка“. Приносът е на дългогодишната ми асистентка Марша Дефилипо, на която изказвам специална благодарност. Щом споделих с нея, че отново смятам да публикувам разкази, тя попита дали най-сетне ще включа в сборника „Дяволската котка“ — произведение от времето, когато пишех за списания, предназначени предимно за мъже. Отвърнах, че сигурно съм вместил разказа (който беше филмиран през 1990) в някой от предишните четири сборника. Марша разгърна въпросните книги и ми показва съдържанията, за да ми докаже, че греша. И така „Дяволската котка“ отново вижда бял свят, след като преди трийсет години беше поместен в списание „Кавалиър“. Забавно е как ми хрумна идеята. Тогавашният редактор на списанието, симпатяга на име Уилдън, ми изпрати снимка на съскаща котка. Необикновеното във фотографията (освен яростта на котката) беше, че муцуната на животното беше разполовена — от едната страна козината беше снежнобяла, от другата — катраненочерна. Уилдън възнамеряваше да организира конкурс за разказ. Предложи ми да напиша първите петстотин думи на история за въпросната котка, след което читателите да довършат разказа, а най-сполучливата творба да бъде публикувана. Навих се, обаче така се увлякох, че написах целия разказ. Не помня дали моята версия беше поместена в един и същ брой с тази на победителя в конкурса, обаче оттогава разказът е включван в много антологии.

„НЮ ЙОРК ТАЙМС“ СЪС СПЕЦИАЛНО НАМАЛЕНИЕ

През лятото на 2007 заминах за Австралия, взех под наем мотоциклет „Харли Дейвидсън“ и пропътувах с него разстоянието от Бризбейн до Пърт (в интерес на истината при преминаването на голямата австралийска пустиня, където пътищата са като онези в ада), натоварих мотоциклета в багажника на джипа „Тойота“. Беше страхотно пътуване; имах тонове приключения и погълнах тонове прах. Само че е адски трудно да преодолееш часовата разлика след двайсет и един часов полет. А пък аз не спя в самолетите. Не мога и туйто! Предложи ли ми стюардесата от онези идиотски пижами, аз се прекръствам и я отпращам по живо, по здраво. Щом пристигнах в Бризбейн и се настаних в мотела, спуснах щорите, проснах се в леглото, спах десет часа и се събудих освежен и готов за подвизи. Само дето беше два посред нощ, по телевизията нямаше нищо интересно и си бях дочел книгата по време на полета. За щастие си носех бележник, настаних се до бюрото в мотелската стая и написах този разказ. Свърших призори и дори поспах няколко часа. Според мен разказът трябва да е забавен и за автора. А вие как мислите?

НЕМИЯТ

В местния вестник прочетох за секретарка в гимназиално училище, която присвоила над шейсет и пет хиляди долара, за да играе на лотария. Веднага се запитах как е реагирал съпругът ѝ и написах настоящия разказ, за да разбере.

АЯНА

Както споменах в началото, темата за живота след смъртта открай време е плодородна почва за писателите фантасти. Бог във всички негови предполагаеми форми е друга подходяща тема. Когато задаваме въпроси за Бог, най-често срещаният е защо някои хора остават живи, докато други умират, и защо някои оздравяват, а други — не. Самият аз се запитах същото след злополуката през 1999, при която щях да загина, ако се намирах няколко сантиметра по-близо до шосето (от друга страна, ако се движех няколко сантиметра по-близо до банката, щях да се отърва без нито едно нараняване). Остане ли някой жив, казваме, че е истинско чудо. Умре ли, промърморваме, че такава е била Божията воля. Не съществува рационално обяснение на чудесата, нито начин за осмисляне на волята на Бог, който, ако изобщо съществува, може би се интересува от хората колкото аз се интересувам от микробите по тялото си. Мисля обаче, че наистина стават чудеса — всеки наш дъх е поредното чудо. Действителността е прозрачна, но невинаги злокобна. Не исках да пиша за отговорите, а за въпросите. Предполагам, че освен благодат чудесата са и бремене. А може би всичко е пълна дивотия. Така или иначе си харесвам този разказ.

НАТЯСНО

Всекиму се е случвало да използва крайпътните химически тоалетни, особено лете, когато санитарните служби инсталират допълнителни кабинки заради повишения пътничкопоток (усмихвам се, като пиша тези думи — звучат адски... напоително). Мамка му, няма по-голяма наслада от това през горещ августовски следобед да влезеш в някоя от тези тъмни стаички, съгласни ли сте, а? Напечени са като филийка в тостер, а миризмата е *божествена*! В интерес на истината всеки път, когато ми се налага да ги използвам, задължително си спомням разказа на Едгар Алан По „Преждевременното погребение“ и се питам какво ще стане, ако клозетът се срути и затисне вратата. Особено ако наоколо няма някой, който да ме измъкне. В крайна сметка, верни ми читателю, написах този разказ поради същата причина, която ме е подтиквала да съчиня още много гаднички истории, а именно — да прехвърля върху теб страховете си. Признавам, че ми достави детинско удоволствие. Дори се подмокрих.

Е...

Мъничко.

С тези думи сърдечно се сбогувам с теб... поне засега. Ако чудесата продължават да се случват, отново ще се срещнем. Междувременно ти благодаря, задето прочете моите разкази. Дано поне един те държи буден до среднощ.

Пожелавам ти всичко хубаво... ей, чакай! Да не си оставил фурната да гори? Или да си забравил да изключиш газовото барбекю на двора? Ами задната врата? Заклучи ли я добре? Нищо чудно да си забравил и в момента някой да се прокрадва в къщата ти. Някой луд. Стиснал нож. Затова натраплива невроза или не...

Добре е да провериш, нали?

Стивън Кинг

8 март 2008

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.